

Minkä maan lakia sovelletaan? - Puola

Tämän sivun alkukielistä versiota [pl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet
 - 1.1 Kansalliset säännöt
 - 1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset
 - 1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset
- 2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen
 - 2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan
 - 2.2 Renvoi
 - 2.3 Liittymän muuttuminen
 - 2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen
 - 2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen
- 3 Lainvalintasäännöt
 - 3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet
 - 3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet
 - 3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)
 - 3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio
 - 3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen
 - 3.4.2 Adoptio
 - 3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus
 - 3.5.1 Avioliitto
 - 3.5.2 Avoliitto ja muu parisuhde
 - 3.5.3 Avio- ja asumusero
 - 3.5.4 Elatusvelvollisuus
 - 3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus
 - 3.7 Testamentit ja perinnöt
 - 3.8 Kiinteä omaisuus
 - 3.9 Maksukyvyttömyys

1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

1.1 Kansalliset säännöt

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta 4. helmikuuta 2011 annettu laki (*Prawo prywatne międzynarodowe*, Puolan lakikokoelma 2011 /80, kohta 432, sellaisena kuin laki on muutettuna)

1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Holhottavaksi julistamisesta ja siihen verrattavista suojelutoimenpiteistä 17. heinäkuuta 1905 tehty Haagin yleissopimus

Testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista 5. lokakuuta 1961 tehty Haagin yleissopimus

Alaikäisten suojelun suhteen toimivaltaisista viranomaisista ja sovellettavasta lainsäädännöstä 5. lokakuuta 1961 tehty Haagin yleissopimus

Tieliikenneonnettomuuksiin sovellettavasta laista 4. toukokuuta 1971 tehty Haagin yleissopimus

Elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 2. lokakuuta 1973 tehty Haagin yleissopimus

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehty yleissopimus, joka avattiin allekirjoitettavaksi Roomassa 19. kesäkuuta 1980

Toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19. lokakuuta 1996 tehty Haagin yleissopimus

1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

Puola on allekirjoittanut sekä EU:n jäsenvaltioiden että kolmansien maiden kanssa joukon oikeustoimista tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia, joissa määrätään myös lainvalintasäännöistä. Koska EU:n jäsenvaltioita sitovat ja monenlaisia aihealueita koskevia lainvalintasääntöjä sisältävät välineet ovat **etusijalla** jäsenvaltioiden välillä allekirjoitettuihin kahdenvälisiin sopimuksiin nähden, käytännön merkitystä on tällä hetkellä periaatteessa vain kolmansien maiden kanssa tehdyillä sopimuksilla.

Niitä ovat seuraavien maiden kanssa tehdyt sopimukset: Valko-Venäjä (26. lokakuuta 1994), Venäjä (16. syyskuuta 1996), Ukraina (24. toukokuuta 1993), Korean demokraattinen kansantasavalta (28. syyskuuta 1986), Kuuba (18. marraskuuta 1982), Vietnam (22. maaliskuuta 1993) ja seuraajavaltioina (Jugoslavian kanssa 6. helmikuuta 1960 tehdyn sopimuksen pohjalta) Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro ja Serbia.

2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Tuomioistuimien soveltaa lainvalintasääntöjä viran puolesta. Se soveltaa viran puolesta vieraan valtion lakia myös silloin, kun lainvalintasäännössä säädetään kyseisen lain soveltamisesta tietyssä asiassa.

2.2 Renvoi

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 5 §:n mukaan Puolan lainsäädännössä sallitaan ainoastaan takaisinviittaus (ensimmäisen asteen *renvoi*).

1 momenttia ei sovelleta, jos sovellettava laki

1) määräytyy lainvalintasäännön mukaisesti

2) koskee oikeustoimen muotoa

3) koskee sellaisia sopimusvelvoitteita, sopimukseen perustumattomia velvoitteita tai yksipuolisia oikeustoimia, joihin sovellettavasta laista säädetään tässä laissa.

2.3 Liittymän muuttuminen

2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Poikkeukset oikeudellista suhdetta koskevista lainvalintasäännöissä säädetyn lain soveltamisesta on vahvistettu kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 3 ja 10 §:ssä.

3 §:n 1 momentti: Kun laissa edellytetään kansalaisuusvaltion lain soveltamista ja asianomaisen henkilön kansalaisuuden määrittäminen on mahdotonta, henkilöllä ei ole kansalaisuutta tai kyseisen maan lain sisältöä ei voida määrittää, sovelletaan henkilön kotipaikan lakia tai, jos hänellä ei ole kotipaikkaa, hänen vakituisen asuinpaikkansa maan lakia.

10 §:n 1 momentti: Kun on mahdotonta määrittää olosuhteita, joiden mukaan sovellettava laki määräytyy, sovelletaan lakia, johon oikeudellisella suhteella on läheisin liittymä. Lisäksi sovelletaan Puolan lakia silloin, kun sovellettavan vieraan valtion lain sisällön määrittäminen on mahdotonta kohtuullisen ajan sisällä.

Lisäksi kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 67 §:ssä säädetään, että mikäli sovellettavaa lakia ei ole määritetty kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa, erityisissä säädöksissä, Puolassa ratifoiduissa ja täytäntöönpanokelpoisissa kansainvälisissä sopimuksissa tai EU:n lainsäädännössä, oikeudelliseen suhteeseen olisi sovellettava **sen maan lakia, johon kyseisellä suhteella on läheisin liittymä.**

2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Tuomioistuin määrittää vieraan valtion lain ja soveltaa sitä viran puolesta – Puolan siviiliprosessilain 1143 §.

3 Lainvalintasäännöt

3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

Olennaiset lainvalintasäännöt, joista säädetään kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa:

28 §:n 1 momentti: Sopimusvelvoitteisiin sovellettava laki määräytyy sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17 päivänä kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I asetus) perusteella (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6). Asetuksen säännöksiä sovelletaan tarvittaessa sopimusvelvoitteisiin, jotka on suljettu pois sen soveltamisalasta 1 kohdassa tarkoitetun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan j alakohdan nojalla.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 29 §:n 1 momentin mukaan vakuutusvelvoitteesta säätelee Puolan laki silloin, kun Puolan laissa säädetään vakuutusvelvoitteesta.

2. Kun Euroopan talousalueen jäsenvaltion laissa säädetään vakuutusvelvoitteesta ja edellytetään kyseisen jäsenvaltion lain soveltamista vakuutusvelvoitteeseen, sovelletaan kyseistä lakia.

30 §1) Lukuun ottamatta 28 §:ssä tarkoitetussa asetuksessa määritettyjä tapauksia muun maan kuin Euroopan talousalueen jäsenvaltion lain valinta sellaisen sopimuksen kohdalla, joka liittyy läheisesti vähintään yhden jäsenvaltion alueeseen, ei saa jättää kuluttajia ilman siihen Puolan lainsäädäntöön perustuvaa suojaa, jolla on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä seuraavat direktiivit:

1) Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL 95, 21.4.1993, s. 29; EYVL:n puolankielinen erityispainos, luku 15, osa 2, s. 288)

2) (kumottu)

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/44/EY, annettu 25 päivänä toukokuuta 1999, kulutustavaroiden kauppaa ja niihin liittyviä takuita koskevista tietyistä seikoista (EYVL L 171, 7.7.1999, s. 12; EYVL:n puolankielinen erityispainos, luku 15, osa 4, s. 223)

4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY, annettu 23 päivänä syyskuuta 2002, kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta (EYVL L 271, 9.10.2002, s. 16; EYVL:n puolankielinen erityispainos, luku 6, osa 4, s. 321)

5) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2008, kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta (EUVL L 133, 22.5.2008, s. 66, sellaisena kuin se on muutettuna).

2. Kun sopimukseen, jota koskee kuluttajien suojaamisesta aikaosuuksia, pitkäkestoisia lomatuotteita, jälleenmyyntiä ja vaihtoa koskeviin sopimuksiin liittyvien tiettyjen seikkojen osalta 14 päivänä tammikuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/122/EY (EUVL L 33, 3.2.2009, s. 10), sovellettava laki on muun maan kuin Euroopan talousalueen jäsenvaltion laki, kuluttajat eivät saa jäädä vaille siihen Puolan säädäntöön perustuvaa suojaa, jolla kyseinen direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä,

1) jos osa kiinteästä omaisuudesta sijaitsee jossakin jäsenvaltiossa, tai

2) kun on kyse sopimuksesta, joka ei liity välittömästi kiinteään omaisuuteen, jos taloudellinen toimija harjoittaa liiketoimintaansa tai ammattitoimintaansa jossakin jäsenvaltiossa tai siirtää kyseisen toiminnan johonkin jäsenvaltioon millä tahansa tavalla ja sopimus koskee tätä toimintaa.

31 § Velvoitetta, joka johtuu muusta arvopaperista kuin vekselistä tai sekistä, säätelee sen maan laki, jossa arvopaperi laskettiin liikkeeseen tai kauppa toteutettiin.

32 §1) Yksipuolisesta oikeustoimesta johtuvaa velvoitetta säätelee toimen toteuttavan osapuolen valitsema laki. Jos tällaisen velvoitteen molemmat osapuolet on tunnustettu, laki valitaan, sitä muutetaan tai se kumotaan osapuolten välisen sopimuksen perusteella.

2. Tapauksissa, joissa erityistä lainvalintaa ei ole tehty, yksipuolisesta oikeustoimesta johtuvaa velvoitetta säätelee sen maan laki, jossa toimen toteuttavalla henkilöllä on vakituinen asuinpaikka tai rekisteröity toimipaikka. Jos tapauksen tosiasioiden perusteella voidaan päätellä, että velvoite liittyy läheisemmin jonkin toisen maan lakiin, sovelletaan kyseisen maan lakia.

...

Lain 36 §:n nojalla saatavien siirron vaikutukset kolmansiin osapuoliin määräytyvät sen maan lain perusteella, jolle siirrettyjä saatavia koskeva toimivalta kuuluu.

37 §. Velan siirtämiseen sovelletaan sen maan lakia, jolle siirrettävää velkaa koskeva toimivalta kuuluu.

38 §. Valuutan arvon muutoksen vaikutus vastuun määrään arvioidaan vastuuseen sovellettavan lain perusteella.

3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

Olenmaisista lainvalintasäännöistä säädetään kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetussa laissa:

33 §. Muista tapahtumista kuin oikeustoimista johtuviin velvoitteisiin sovellettava laki määräytyy Euroopan parlamentin ja neuvoston sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11 päivänä heinäkuuta 2007 antaman asetuksen (EY) N:o 864/2007 (Rooma II asetus) (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 40) perusteella.

34 §. Sopimukseen perustumattomaan kolmannen osapuolen vastuuseen, joka johtuu tieliikenneonnettomuuksista, sovellettava laki määräytyy tieliikenneonnettomuuksiin sovellettavasta laista 4. toukokuuta 1971 tehdyn Haagin yleissopimuksen (Puolan lakikokoelma 2003/63, kohta 585) perusteella.

35 §. Kolmannen osapuolen vastuuta tietystä maassa julkista valtaa käyttävien elinten toimista ja laiminlyönneistä säädellään kyseisen maan lailla.

3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Lainvalintasäännöt, joita sovelletaan luonnollisen henkilön oikeudelliseen asemaan:

Luonnollisen henkilön oikeuskelpoisuutta ja hänen kelpoisuuttaan suorittaa oikeustoimia säätelee hänen kansalaisuusvaltionsa laki (11 §:n 1 momentti).

2. Kun luonnollinen henkilö suorittaa oikeustoimen liiketoimintansa puitteissa, riittää, että hänellä on kelpoisuus suorittaa kyseinen toimi sen maan lain nojalla, johon yritys on sijoittautunut.

3. Jos oikeustointa sääntelevässä laissa vahvistetaan erityisiä edellytyksiä kelpoisuudelle suorittaa kyseinen oikeustoimi, 1 momentti ei estä lain soveltamista.

Kun sopimuksen ovat tehneet samaan maahan sijoittautuneet osapuolet, luonnollinen henkilö, jolla on kelpoisuus allekirjoittaa sopimus kyseisen maan lain nojalla, voi 12 §:n mukaan vedota oikeustoimikelvottomuuteen 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lain nojalla vain, jos toinen osapuoli oli tietoinen tästä oikeustoimikelvottomuudesta sopimusta tehtäessä tai jos toinen osapuoli oli tuottamuksellisesti tietämätön tästä oikeustoimikelvottomuudesta kyseisenä ajankohtana.

2. Luonnollinen henkilö, joka suorittaa yksipuolisen oikeustoimen ja jolla on kelpoisuus tehdä niin sen maan lain nojalla, jossa toimi suoritetaan, voi vedota oikeustoimikelvottomuuteen 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lain nojalla vain, jos tämä ei vaikuta kielteisesti henkilöihin, jotka asianmukaista huolellisuutta noudattaen luottivat oletukseen, että kyseisen oikeustoimen suorittavalla henkilöllä oli siihen vaadittava kelpoisuus.

3. Jos luonnollinen henkilö toimii edustajan kautta, 1 ja 2 momentin sovellettavuus määräytyy edustajaa koskevien olennaisten olosuhteiden perusteella.

4. Lain 1 ja 2 momenttia ei sovelleta oikeustoimiin perhe- ja holhousoikeuden eikä perintöoikeuden alalla eikä sellaista kiinteää omaisuutta koskeviin säädöksiin, joka sijaitsee muussa maassa kuin siinä, jossa oikeustoimi suoritettiin.

Oikeustoimikelpoisuuden menettämisestä säätelee 13 §:n 1 momentin nojalla oikeustoimikelpoisuuden menettävän luonnollisen henkilön kansalaisuusvaltion laki. Jos puolalainen tuomioistuin määrää ulkomaan kansalaisen oikeustoimikelpoisuuden menettämisestä, sovelletaan Puolan lakia.

Luonnollisen henkilön **kuolemaa koskevaan olettamukseen tai kuolleeksi julistamiseen** on sovellettava 14 §:n 1 momentin nojalla henkilön kansalaisuusvaltion lakia. Jos puolalainen tuomioistuimien määrää ulkomaan kansalaisen kuolemanolettamuksesta tai kuolleeksi julistamisesta, sovelletaan Puolan lakia.

Luonnollisen henkilön **henkilökohtaisia oikeuksia** säätelee 16 §:n 1 momentin nojalla henkilön kansalaisuusvaltion laki.

Luonnollinen henkilö, jonka oikeuksia uhataan tai on loukattu, voi vaatia suojelua sen maan lain nojalla, jonka alueella tällaisen uhan tai loukkauksen aiheuttava tapahtuma ilmeni, tai sen maan lain nojalla, jonka alueella loukkauksen vaikutukset ilmenivät.

Jos luonnollisen henkilön henkilökohtaisia oikeuksia on loukattu joukkotiedotusvälineissä, oikeutta vastineeseen tai korjaukseen tai vastaavaan turvaamistoimeen säätelee sen maan laki, jossa julkaisijalla tai lähettäjällä on rekisteröity toimipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen

Vanhempien ja lasten suhteisiin sovellettavat lainvalintasäännöt (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu laki):

Lapsen vanhemmuus voidaan vahvistaa tai kiistää sen maan lain nojalla, jonka kansalainen lapsi on syntymähetkellä (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 55 §:n 1 momentti). Jos sen maan laissa, jonka kansalainen lapsi on syntymähetkellä, ei sallita isyyden vahvistamista tuomioistuimen määräyksellä, isyyden vahvistamista tuomioistuimen määräyksellä säätelee sen maan laki, jonka kansalainen lapsi on vanhemmuuden vahvistamisen ajankohtana. Lapsen vanhemmuuden tunnustamista säätelee sen maan laki, jonka kansalainen lapsi on tunnustamisen ajankohtana. Jos kyseisessä laissa ei säädetä lapsen tunnustamisesta, sovelletaan sen maan lakia, jonka kansalainen lapsi on syntymähetkellä, mikäli siinä sallitaan tällainen tunnustaminen. Siitetyn mutta vielä syntymättömän lapsen tunnustamista säätelee sen maan laki, jonka kansalainen äiti on tunnustamisen ajankohtana.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 56 §:n 1 momentin nojalla **vanhempainvastuuseen ja huoltajuutta koskeviin oikeuksiin sovellettava laki määritetään** toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19. lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen (EUVL L 151, 11.6.2008, s. 39; Puolan lakikokoelma 2010/172, kohta 1158) perusteella.

Kun lapsen vakituinen asuinpaikka vaihtuu maahan, joka ei ole 1 momentissa mainitun yleissopimuksen osapuoli, lapsen aiemman vakituisen asuinpaikan maassa määrättyjen toimenpiteiden soveltamista koskevat ehdot määräytyvät vastaisuudessa nykyisen asuinpaikan maan lain perusteella.

Lasten **huoltajuuteen** sovellettava laki määräytyy toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19. lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen perusteella (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 59 §).

Kun lapsen vakituinen asuinpaikka vaihtuu maahan, joka ei ole 1 momentissa mainitun yleissopimuksen osapuoli, lapsen aiemman vakituisen asuinpaikan maassa määrättyjen toimenpiteiden soveltamista koskevat ehdot määräytyvät vastaisuudessa nykyisen asuinpaikan maan lain perusteella.

3.4.2 Adoptio

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 57 §:n mukaan adoptiota säätelee adoptiovanhemman kansalaisuusvaltion laki.

Puolisoiden yhteistä adoptiota säätelee adoptiovanhempien yhteisen kansalaisuusvaltion laki. Jos puolisoilla ei ole yhteistä kansalaisuutta, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on kotipaikka, ja jos heillä ei ole kotipaikkaa samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on vakituinen asuinpaikka. Jos puolisoitten vakituinen asuinpaikka ei ole samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, johon molemmilla puolisoilla on muuten läheisin liittymä.

Kuten kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 58 §:ssä säädetään, adoptiota ei voida toteuttaa ilman, että adoptoitavan henkilön kansalaisuusvaltion lakia sovelletaan tämän suostumukseen, tämän oikeudellisen edustajan suostumukseen ja toimivaltaisen viranomaisen suostumukseen sekä adoption mahdollisiin rajoituksiin, jotka johtuvat kotipaikan siirtymisestä toiseen maahan.

3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asunusero, elatusvelvollisuus

3.5.1 Avioliitto

Avioliittokelpoisuus määritetään molempien osapuolten osalta sen maan lain perusteella, jonka kansalaisia he ovat avioliiton solmimisajankohtana (kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 48 §).

Lain 49 §:n 1 momentin mukaisesti avioliiton solmimismuotoa säätelee sen maan laki, jossa avioliitto solmitaan. Jos avioliitto solmitaan Puolan ulkopuolella, riittää, että noudatetaan molempien puolisoiden kansalaisuuslakien tai sen maan lain vaatimuksia, jossa molemmilla puolisoilla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka avioliiton solmimishetkellä.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 50 §:n mukaan lakia, johon 48 ja 49 §:ssä viitataan, sovelletaan soveltuvin osin vaikutuksiin, jotka johtuvat henkilön kyvyttömyydestä solmia avioliitto ja noudattaa avioliiton solmimismuotoa koskevia vaatimuksia.

Puolisoiden henkilökohtaisia suhteita ja aviovarallisuussuhteita säätelee heidän yhteisen kansalaisuusvaltionsa laki (51 §:n 1 momentti). Jos puolisoilla ei ole yhteistä kansalaisuutta, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on kotipaikka, ja jos heillä ei ole kotipaikkaa samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on vakituinen asuinpaikka. Jos puolisoiden vakituinen asuinpaikka ei ole samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, johon molemmilla puolisoilla on muuten läheisin liittymä.

3.5.2 Avioliitto ja muu parisuhde

Ei mitään

3.5.3 Avio- ja asumusero

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 54 §:n mukaan avioliiton purkamista säätelee sen maan laki, jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat hakiessaan avioliiton purkamista. Jos puolisoilla ei ole yhteistä kansalaisuutta, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on kotipaikka silloin, kun he hakevat avioliiton purkamista. Jos heillä ei ole yhteistä kotipaikkaa silloin, kun he hakevat avioliiton purkamista, sovellettava laki on sen maan laki, jossa puolisoilla oli viimeinen yhteinen vakituinen asuinpaikka, mikäli jompikumpi puolisoista asuu siellä edelleen vakituisesti. Puolan lakia sovelletaan silloin, kun olosuhteet eivät salli sovellettavan lain määrittämistä.

Edellä esitettyjä säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin asumuseroon.

3.5.4 Elatusvelvollisuus

Lain 63 §:n mukaan elatukseen sovellettava laki määräytyy toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1) perusteella.

3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

Puolisoiden henkilökohtaisia suhteita ja aviovarallisuussuhteita säätelee heidän yhteisen kansalaisuusvaltionsa laki (51 §:n 1 momentti). Jos puolisoilla ei ole yhteistä kansalaisuutta, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on kotipaikka, ja jos heillä ei ole kotipaikkaa samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, jossa molemmilla puolisoilla on vakituinen asuinpaikka. Jos puolisoiden vakituinen asuinpaikka ei ole samassa maassa, sovellettava laki on sen maan laki, johon molemmilla puolisoilla on muuten läheisin liittymä.

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 52 §:n 1 momentin mukaan puoliset voivat valita aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavaksi laiksi jommankumman puolison kansalaisuusvaltion lain tai sen maan lain, jossa jommallakummalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka. Lainvalinta voidaan tehdä myös ennen avioliiton solmimista.

Avioehtosopimuksia säätelee osapuolten 1 momentin mukaisesti valitsema laki. Tapauksissa, joissa nimenomaista lainvalintaa ei ole tehty, avioehtosopimusta säätelee laki, jota sovelletaan puolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin ja aviovarallisuussuhteisiin sopimuksen allekirjoittamishetkellä. Aviovarallisuussuhteita tai avioehtosopimusta säätelevää lakia valittaessa riittää, että noudatetaan muotoa, jota avioehtosopimusten kohdalla vaaditaan valitun lain nojalla tai sen maan lain nojalla, jossa laki valittiin.

3.7 Testamentit ja perinnöt

Perintöasioihin sovellettavasta laista säädetään EU:n perintöasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 650/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttönotosta, EUVL L 201, 27.7.2012, s. 107, sellaisena kuin se on muutettuna).

3.8 Kiinteä omaisuus

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 41 §:n 1 momentin mukaan omistusoikeuksia ja muita varallisuusosoikeuksia säätelee sen maan laki, jossa niiden kohde sijaitsee. Omistusoikeuden hankkimista ja menettämistä sekä muiden varallisuusosoikeuksien hankkimista, menettämistä tai sisällön tai prioriteetin muuttamista säätelee sen maan laki, jossa niiden kohde sijaitsi silloin, kun edellä mainitut oikeusvaikutukset aiheuttanut tapahtuma toteutui.

3.9 Maksukyvyttömyys

Lainvalintasäännöt, joiden perusteella konkurssimenettelyihin sovellettava laki määräytyy, on vahvistettu 28 päivänä helmikuuta 2003 annetussa konkurssilain (konsolidoitu teksti: Puolan lakikokoelma 2015, kohta 233):

Konkurssilain 460 §:n mukaan Puolan lakia sovelletaan Puolassa käynnistettyihin konkurssimenettelyihin, ellei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Konkurssilain 461 §:n mukaan toisessa EU:n jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiossa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli, työskentelevien työntekijöiden työsuhteita säätelee heidän työsopimustaan säätelevä laki.

Laki, jonka perusteella määräytyy, onko tietty esine kiinteää omaisuutta, on esineen sijaintipaikassa sovellettava laki.

Toisessa EU:n jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiossa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli, sijaitsevan kiinteän omaisuuden käyttöä tai hankintaa koskevia sopimuksia säätelee sen maan laki, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee.

Toisessa EU:n jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiossa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli, sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai rekisteröityihin merialuksiin tai ilma-alkuun liittyviä oikeuksia säätelee sen maan laki, joka ylläpitää kyseistä rekisteriä.

Konkurssi-ilmoitus ei saa loukata velkojien tai mahdollisten kolmansien osapuolten oikeuksia, jotka rasittavat konkurssin tehneen osapuolen Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppa-alueen jäsenvaltiossa (EFTA), joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli, sijaitsevia varoja tai muuta omaisuutta. Tämän säännöksen ulkopuolelle ei suljeta mitään omaisuuden organisoituja osia eikä etenäkään oikeutta luovuttaa omaisuutta mahdollisten velkojen kattamiseksi eikä oikeutta kattaa velkoja omaisuuden tuottamalla tuotoilla, pantti- ja kiinteistöpannioikeuksia, oikeutta vaatia omaisuuden vapauttamista siitä vastaavien henkilöiden toimesta vastoin toimivaltaisen osapuolen tahtoa eikä oikeutta käyttää omaisuutta sen hoitajana (konkurssilain 462 §). Tätä sovelletaan kiinteistö- ja kiinnitysrekistereihin ja muihin julkisiin rekistereihin kirjattuihin henkilökohtaisiin oikeuksiin ja vaateisiin, joiden täytäntöönpano johtaa edellä mainittujen oikeuksien syntymiseen.

Konkurssilain 463 §:n 1 momentin mukaan omistusoikeuden varaaminen myyjälle myyntisopimuksessa ei raukea sopimuksen kohteen ostajana olevan kotimaisen pankin konkurssi-ilmoituksen seurauksena, jos sopimuksen kohde konkurssi-ilmoituksen tekohetkellä sijaitsi toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiossa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli.

Omaisuuden myyjänä olevan kotimaisen pankin konkurssi-ilmoitus ei voi muodostaa perustetta myyntisopimuksen irtisanomiselle, jos myynnin kohde siirrettiin ennen konkurssi-ilmoituksen tekemistä ja myynnin kohde sijaitsi ulkomailla konkurssi-ilmoituksen ajankohtana.

Lain 464 §:n mukaan sellaisten oikeuksien käyttöä, joiden muodostuminen, olemassaolo ja luovuttaminen edellyttävät niiden kirjaamista rekisteriin tai niiden tallettamista tilille tai keskustalletuspaikkaan, säätelee sen maan laki, jossa tällaisia rekistereitä, tilejä tai talletuspaikkoja ylläpidetään.

Lain 464 §:n säännösten soveltamista rajoittamatta uudelleenhankintaoikeutta säätelee sopimusvelvoitteisiin sovellettava laki, joka säätelee oikeuden muodostavaa sopimusta.

Lain 464 §:n säännösten soveltamista rajoittamatta sopimuksiin, jotka on tehty rahoitusvälineiden kaupasta 29 päivänä heinäkuuta 2005 annetussa laissa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla toteutettujen toimien yhteydessä, sovelletaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia, joka säätelee kyseisillä säännellyillä markkinoilla toteutettuja toimia.

Konkurssilain 467 §:ssä vahvistettua kuittausta säätelee sopimusvelvoitteista annettu laki, jota sovelletaan kuittausta koskeviin sopimukseen.

Lisäksi konkurssilain 467¹ §:n mukaan konkurssi-ilmoitus ei saa loukata¹ velkojan oikeutta kuitata velkaansa konkurssin tehneen osapuolen velalla silloin, kun tämä on sallittua konkurssin tehneeseen osapuoleen sovellettavan lain nojalla.

Sellaisen oikeustoimen täytäntöönpanokelpoisuutta ja pätevyyttä, jonka konkurssivelallinen on toteuttanut konkurssin julistamisen jälkeen ja joka koskee sellaista kiinteää omaisuutta, merialusta tai ilma-alusta, jotka on merkittävä rekisteriin, tai sellaisia oikeuksia, joiden muodostuminen, olemassaolo ja luovuttaminen edellyttävät niiden kirjaamista rekisteriin tai niiden tallettamista tilille tai keskustalletuspaikkaan, säätelee sen maan laki, jossa kyseinen omaisuus sijaitsee tai jossa tällaisia rekistereitä, tilejä tai talletuspaikkoja ylläpidetään.

Konkurssilain 469 §:n mukaan velkojien vahingoksi toteutetun oikeustoimen täytäntöönpanokelvottomuutta tai pätemättömyyttä koskevia säännöksiä ei sovelleta silloin, kun toimeen sovellettavassa laissa ei säädetä velkojien vahingoksi toteutettujen oikeustoimien täytäntöönpanokelvottomuudesta.

Konkurssilain 470 §:n mukaan konkurssi-ilmoituksen vaikutukset Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltion, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuoli, tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudelliseen menettelyyn arvioidaan sen maan lain perusteella, jossa menettely on vireillä.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/04/2018